

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasi avstrijskega, jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oženo poslano knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Toviariša
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatelj je pošiljati franko.

Učiteljski Toviariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto večja 8 K
pol leta 4 „
četrt leta 2 „
posamezne številke po 10 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 6 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Toviariša
v Ljubljani, Gradišče št. 2.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

V devedesetletno leto.

Z današnje številke stopa „Učit. Tov.“ v 49. leto svojega obstanka. Ves čas se je boril za napredek šolstva, ki je podlaga napredku in razvoju našega naroda. Dobro urejeno šolstvo prinaša lepe uspehe, lepi uspehi pa privedejo naš narod do kulturnega razvoja, ki je podlaga blaginji. V tem oziru je naš narod dobro napredoval. Danes imamo razvito književnost, razvite časopise, ki se je izkazalo zlasti v novejšem času kot velesila, razvito družabno življenje, raznovrstne zadruge, denarne zavode in gospodarska podjetja, kar vodi naš narod k blaginji in v vrsto kulturnih narodov. Pa katera je tista gonilna sila temu preobratu tekom štiridesetih let? S ponosom smemo reči, da je ta naša judska izobrazba in ta napredek sad trudopolnega dela modernega šolstva. Brez šolske izobrazbe bi bil naš narod za takšne kulturne pojave nezmožen in nesposoben.

Mnogo smo pridobili; napredek našega naroda nas veseli, ker je to sad našega neumornega truda, a obenem moramo priznati, da smo komaj pričeli orati ledino. Mogočni naši narodni sovražniki nas z namenom ovirajo pri našem kulturnem prodiranju. Ti dobro vedo, da je dobro urejeno šolstvo prvi pogoj napredku, zato nam nočejo dati tega. Zlasti na periferiji naše domovine nam odrekajo šolsko izobrazbo v materinščini, nam odrekajo sposobnost v napredku, nas sovražijo, preganjajo in nas hočejo izpodriniti z domače grude. In naj mi gl-damo to mirno? Ne, vsak od nas mora zastaviti vse svoje moči, da odbije sovražne navale. Če hočemo pa mi odbiti sovražne navale, mora vladati v naših vrstah stroga, železna disciplina. Kdor deluje za narodni blagor ne samo pri šolstvu, marveč na katerikoli stroki našega kulturnega razvoja, oni je vreden sin našega naroda, vreden našega spoštovanja in naše časti. Dovolj je bilo prepira, sovraštva in osebnih napadov med nami brati istega naroda. Taki pojavi nas devajo v vrsto nezrelih politikov, ki donajajo samo razdor, zlo in našim sovražnikom veselje.

Zlasti učiteljstvo mora biti idealno. Borba za napredek šolstva, odbijanje sovražnih navlov na šolstvo, požrtvovalno delo v šoli in največkrat brezplačno delo med narodom za narod — to so ideali, ki ne nosijo začasnega dobička, mnogokrat pa odpor, preganjanje, preziranje in tudi materialno škodo. Takim idealistom se navadni svet posmehuje, ker danes prevladuje ideja materializma. Učiteljstvo se ne sme ozirati na to. Tako idealno delo je nujno potrebno, ki prinese stoteren sad našemu narodu v bodočnosti, in kdor ljubi narod, bo vse to z veseljem delal za narod.

Učiteljstva poklic je delo na polju prosvete in napredka. Pri tem delu, to moramo povedati s poudarkom, ne smemo gledati na politiško strankarstvo. Učiteljstvo mora biti pri izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti nad strankami, to se pravi, da mora biti vsakomur pravično.

Ako učiteljstvo izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti, deluje — in to ob sedanjih gmotnih razmerah — za občini blagor. Premnogo jih je pa, ki se po končanem trudopolnem delu poprimejo raznega socialnega dela. Tem gre vsa čast, naš narod mora priti polagoma do spoznanja — čeprav politiški veterinjaki z blatom zakrivajo narodu oči — da je šola z vestnim učiteljstvom največji in najboljši prijatelj ljudstva.

Učiteljstvo mora biti prepojeno z radikalnim in narodnim duhom, ker je narodni moment danes važnega pomena. Ono mora biti tudi demokratskega duha. Aristokraciji in birokratizmu je po splošni volilni pravici za vselej odklenalo. Proč od tod na delo za narod!

Društvo za zgradbo Učit. konvikta v Ljubljani

se je zbralo k občnemu zboru dne 28. pret. mes. v „Narodnem domu“. Po običajnem pozdravu predsednika tov. J. Furlana je podal tov. Juraj Bežek svoje

njenih luž in mlak ter jako opolzla. Vsak hip se je komu izpodrsnilo, da je telebnil na tla; in večkrat je tak zadel še ob koga drugega ter ga prevrgel s seboj vred po razmazni ilovnati zemlji.

Nekateri so kleli ob taki priliki in zabavljali nerodnim sopotnikom, a drugi so se molče prevrgli in zopet vstali ter celo pomagali na noge onim, ki so bili krivi njihovega padca.

Nahajali so se med nami tudi taki, ki so se izpočetka silno zaletavali ter naravnost drvili v prve vrste.

Ti ljudje so nam delali silne preglavice, zakaj večina nas jih ni mogla dohajati.

Zaostajali smo za njimi; občudovaje njihovo moč in jezni na svojo šibkost.

„Čemu sem šel to pot?“ je vzkliknil marsikdo izmed nas, „saj vendar nisem za tako težko hojo. Bolje bi bil storil, ako bi ne bil šel nikamor in ostal doma; človek ni skoro za drugega na svetu, kakor za sitnost in v zasmeš močnejšim.“

Tedaj pa se je nekdo oglasil: „Festina lente!“

tajniško poročilo.

Slavni zbor!

Z današnjim dnem, praznikom nedeljskih otrok, smo skončali svoje 14. društveno leto. Dan nedolžnih otročičev pa je za nas posebno pomemben, saj je tega dne ravno stopilo v življenje naše društvo s prelepim namenom, skrbeti za duševni in telesni blagor nedolžnih zapuščenih učiteljskih sirot. A tudi letošnje jubilejsko leto smo praznovali vsepovsod pod naslovom „Otrok“, to iskreno željo predobrega našega cesarja, da naj bi se namesto hrupnih in sijajnih veselje in drugih prireditve rajše storilo kaj za zapuščene in zanemarjene otroke. Zato smo bili v proslavo tega redkega jubileja blagega vladarja tudi mi lansko leto sklenili, s prostovoljnimi mesečnimi doneski povzdigniti zgradbeni kapital našega društva in pripomoči, da bi se čimprej uresničil ta naš blagi društveni namen in se s tem odpomoglo revnim sirotam našega stanu.

Odbor se je bil zato obrnil s prošnjo do vseh okrajnih učiteljskih društev in njihovih socialnih odsekov, pa tudi do vodstev raznih večjih šol, naj zbirajo pri ondodnem učiteljstvu v smislu prej omenjenega lanskega sklepa poljubne mesečne doneske in naj jih vpošljejo našemu blagajniku. Ni se nam sicer izteklo vse po naši želji, vendar če že ni „d-ževalo“, pa je vsaj „kapljalo“. Iz blagajnikovega poročila boste razvideli, da se je nabralo „jubilejskega daru“ okroglo 4000 K. Ako bi se bili naši socialni odseki le nekoliko ganili in storili kaj v označeni namen, bi se bila letošnja vsota jubilejskega daru vsaj potrojila. Ker smo pa lansko leto sklenili, da raztegemo jubilejsko leto — sebi v korist — na tri leta, upamo, da bomo to malomarnost v bodoče nekoliko popravili.

A tudi pri letnici opazimo, da je še mnogo mnogo tovarišev in tovarišic, ki se še vedno ne morejo toliko ojunčiti, da bi z malim letnim doneskom 2 K pristopili k našemu potrebnemu društvu. Gospoda, resnobni so današnji časi za slovensko učiteljstvo in zato vas tudi prav resno svarimo pred toliko brezbriznostjo, saj vendar vidite, da smo navezani le

na lastno pomoč in — kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Najlepše jubilejsko darilo pa nam je bil letos naklonil naš dobri tov. Janko Žirovnik, ko nam je podaril svoje „Narodne pesmi za šolsko mladino“, ki smo jih tekom dobrega leta razprodali skoro vseh 20.000 izvodov, znamenje, kako so se te pesmice omilile šolski mladini in ljudstvu. Treba bo torej misliti na II. izdajo te knjižice. Ker pa z višjega mesta do danes še ni došlo zaproseno odobrenje za uporabo knjižice pri šolskem pouku, obrnili smo se znova s prošnjo za to dovoljenje, kar se bo gotovo v kratkem zgodilo. In da bo tudi ta II. izdaja društva našemu dajala lep letni dohodek, ni dvoma. Zato pa še enkrat prav iskreno zahvalo vrlému tov. Janku Žirovniku za to lepo darilo!

Njemu pa se je vredno pridružil tovariš Emil Adamič, ki je za letošnjo proslavo cesarjeve 60letnice šolski mladini priredil prelepo spevoigro „Slava cesarju Francu Jožefu I.“ in jo poklonil našemu društvu, za kar mu bode še na tem mestu izrečena prav presrečna zahvala. To spevoigro smo dali natisniti v 1000 izvodih in besedilo pa še v posebnih knjižicah, da ga imajo učenci pri petju in za deklamacije lahko pri rokah. Tega dela pa se ni razprodalo toliko, kakor smo pričakovali in bi zaslužila delo in trud vrliga tov. prireditelja. Učiteljstvo in šole so premalo segali po njem in ga tudi premalo uporabljali ob prirejanju letošnjih šolskih slavnosti. Ker je pa spevoigra prikladna za vsako patriotično slavnost, se nadejamo, da si jo bo omislila in naročila pač vsaka šola, da se s tem podpre ne le naše društvo, ampak da tudi tov. E. Adamiču zaslužen priznanje. Na njegovo željo smo napravili prošnjo do presvetlega vladarja za sprejem spevoigre v cesarsko fideikomisno knjižnico in poslali lepo vezano knjžico na kabineto pisarno Nj. Veličanstva. Odgovora do danes sicer še nismo dobili, a ni dvoma, da bo prošnja ugodno rešena, na čemer vrednemu tovarišu E. Adamiču lahko že danes čestitamo.

In glejte! Exempla trahunt: Oglasili so

saj jaz se še nočoj komaj lovim, dasi ne vidim tako slabo,“ se zavzmem.

„Festina lente,“ mi odgovori.

„A. ti si bil tisti, ki je poprej izustil to opazko? Čudno, da nisem že poprej opazil tega, saj hodim vedno poleg tebe.“

„Pustiva to,“ odvrne prijatelj. „Vidiš, nalašč sem izpremenil glas, da nisi mogel vedeti ne ti ne kdo drugi, iz čigavih ust je prišla. Sicer pa opazka sama na sebi ni bogsigavedi kako važna; veliko bolj je treba upoštevati taktiko, ki se je naj diži človek pri naši hoji.“

„In ta bi bila?“

„Precej ti povem,“ povzame prijatelj zopet besedo in reče: „Vojake si že videl, kako hodijo, kadar marširajo po taktu, kaj?“

„Sem.“

„Dobro! Potem hodi tudi ti tako in ne glej niti na levo niti na desno, marveč le naprej in proti smotru, ki ga hočeš doseči.“

„Pa če mi kdo zastavi pot?“

„Če ti jo zastavi tako, da stopi pred te iz oči v oči in te pozove, da se vrneš ter ne

LISTEK.

Festina lente!

Spisal Merljak.

Bila je zimska noč.

Gosta megla se je vrgla na zemljo in težila ozračje, da je človek jedva dihal. Na nebu nisi opazil nobene zvezde; in zmrznjene kapljice, ki so prihajale od megle, so nam legale po obrazih in po obleki ter zbujele po naših telesih neprijetno mrševost. Prav čutili smo vsi, kako nam ta mraz sega do kosti in nam pači obledenela lica.

A tema je bila taka, da nisi videl niti za ped pred seboj. Toda hiteti smo morali navzlic temu dalje in vedno le dalje, nevede, kdaj pridemo do konca.

Preračunati, kako daleč smo že prišli, se ni dalo, ker nazaj nismo videli nič in zaradi teme tudi nismo mogli izvedeti, kako dolgo bomo še hodili.

Cesta je bila blatna: polna napol zmrz-

ne dalje z brezplačnimi ponudbami za izdajo njihovih spisov zopet trije tovariši: Julij Slapšak, Andrej Rapč, in njima se je pridružil še naš vrli E. Gangl. Spisi prvih dveh se že stavijo in bodo izhajali menjaje se vsak mesec po en zvezek z ilustracijami. Cena jim bo primerno nizka, da si jih bo lahko nabavila vsaka šola. Ob sedanjih suhi dobrega mladinskega beriva bodo te izdaje naši mladini, ki tako rada čita, posebno dobro došle: saj je znano, kako priljubljeni so ji v „Zvončku“ in „Vrtcu“ ravno spisi teh naših tovarišev-pisateljev. Ker se bodo z novim letom sestavljali šolski proračuni pri krajnih šolskih svetih, nadajamo se, da se bo učiteljstvo oziralo na prej imenovane izdaje in da je ne bo šole na Slovenskem, ki bi ne bila naročena na te spise. Prav bi pa bilo, da se čimprej oglase, da bi odbor vedel približno, koliko jih dati v natisk. Za zdaj smo jih določili v 2000 izvodih in obenem vezane, da nimajo šolska vodstva še za vezavo daljnih skrb.

Dalje je odbor sklenil v prihodnjem letu izdati tudi od tov. Štruklja odkupljeni spis „Šola in dom“, ki se naj razširi med našim ljudstvom v 10.000 izvodih in ga pridobiva ter vnema za sodelovanje pri vzgoji naše mladine.

Društvu je bil tudi brezplačno ponudil v izdajo neki tovariš „Pesmi za cesarjev jubilej“, kar smo morali z ozirom na izdajo E. Adamičeve spevoigre hvaležno odkloniti. Tudi od nekega drugega tovariša smo dobili v ponudbo proti odplačilu daljši spis v proslavo cesarjevega jubileja, česar tudi nismo mogli sprejeti, ker imamo že več takih stvari objavljenih.

Kakor vsako leto, donášal nam je naš „gospodarski program“ tudi letos precejšnjih dohodkov, vendar pa še zmerom ne v toliki meri, kakor bi to lahko bilo, ako bi se natančno držalo učiteljstvo in ako bi ga vpeljali tudi drugod, vsaj v večjih krajih. Naša okrajna društva v tem oziru premalo ali pa prav ničesar ne store, dasi jih prosimo v ta namen leto za letom. Tovariši! Ganite se vendar in bodimo pred vsem sami sebi najbližji. Danes odmeva že z vseh koncev „Svoji k svojim“, poprimimo se tega gesla tudi mi!

Z drugimi trgovci se je oglašil letos nov domač podjetnik za izdelovanje šolskih zvezkov, tiskar g. Anton Slatnar iz Kamnika, ki je prevzel to podjetje od bivšega trgovca g. Jos. Petriča. Ker je on domačin in ker je obljubil prispevati od čistega dobička tudi našemu društvu, ga učiteljstvu toplo priporočamo, ako žele njegovih zvezkov.

Spomnili pa so se nas tudi v tem letu mnogi občinski zastopi, naše posojilnice in hranilnice in drugi dobri in zvesti naši prijatelji s pokroviteljstvi in večjimi ali manjšimi darovi. Posebno vrlo pa so nas podprli — kakor že prejšnja leta — naši posavski tovariši, ki so priredili v Krškem našemu društvu v korist veselice s čistim dohodkom 850 K. Iskreno zahvalo vsem tem našim podpornikom. Bog jih živi!

Na laškem občnem zboru so se bili sprejeli predlogi, naj bi odbor že ob letošnjem zborovanju stopil s konkretnimi predlogi glede zidanja konvikta pred občni zbor. Odbor pa je bil soglasno mnenja, da ob tako pičli vsoti, kot jo imamo na razpolago, ob proračunu 300.000 kron ni mogoče misliti, da bi se lotili zidanja, ker bi denar, ki smo ga v tolikih letih tako težko zbrali, le prav lahko misljenemu zavrgli in

hodiš dalje, če se nočeš bojevati z njim, tedaj vedi, da imaš pred seboj poštenega sovražnika in takega moraš spoštovati. Zategadelj ne zaleti se takoj in nepremišljeno vanj, ampak pomisli poprej, kdo hoče prav, ali ti ali on. Če izveš, da on, se mu umakni in se opraviči, če pa ti zatrjuje vest, da je pravica na tvoji strani, tedaj se p sprimi z njim in potem: kdor pade, pade! — V takem slučaju bo celo dobro, da pokličesh zanesljivega prijatelja na pomoč. — Veliko hujše je,“ je nadaljeval prijatelj z zamolkim glasom, „ako te kdo ustavlja iz zasede ter ti podklada nogo, ko se na to najmanj zanesesh in ne veš, kdo in kje je tvoj sovražnik. Tak te prevrže tolikanj bolj gotovo in plane potem nate kakor hijena ter te bo davil in suval, dokler bo čutil kaj življenja v tebi.“

„Kako pa naj se človek izogne takim sovražnikom?“ povprašam silno zamišljen, zakaj prijateljeve besede so mi segle globoko v srce.

Toda v tem trenutku prekine najin po-

govor silno vpitje, ki je jeknilo iz prednjih vrst.

Jaz sem takoj hotel pospešiti korake, da vidim, kaj se jo zgodilo, toda prijatelj me je trdo prijel za roko in me s silo potegnil nazaj ter vzkliknil:

„Ne boš tekla, ne! Dokler hodiš z menoj, že ne.“

„Toda, za Boga, kako moreš biti tako hladnokrven; ali ne slišiš pretresljivega vpitja tam spredaj? Pusti me, naj hitim, da vidim, kaj se je zgodilo, in pomorem, če je treba pomoči,“ sem se razljudil nevoljen.

Ali prijatelj me ni izpustil, marveč odgovoril mi je smehljuje in dobrohotno:

„Festina lente!“

Vdel sem se, četudi nerad.

Šla sva torej počasi in oprezno dalje.

Veliko sopotnikov se je nama pridružilo: nekateri iz strahu, ker so se bali teči naprej, nekateri iz radovednosti, da bodo videli, kaj storiva. Hipoma je postal moj prijatelj nekak načelnik.

govor silno vpitje, ki je jeknilo iz prednjih vrst.

Jaz sem takoj hotel pospešiti korake, da vidim, kaj se jo zgodilo, toda prijatelj me je trdo prijel za roko in me s silo potegnil nazaj ter vzkliknil:

„Ne boš tekla, ne! Dokler hodiš z menoj, že ne.“

„Toda, za Boga, kako moreš biti tako hladnokrven; ali ne slišiš pretresljivega vpitja tam spredaj? Pusti me, naj hitim, da vidim, kaj se je zgodilo, in pomorem, če je treba pomoči,“ sem se razljudil nevoljen.

Ali prijatelj me ni izpustil, marveč odgovoril mi je smehljuje in dobrohotno:

„Festina lente!“

Vdel sem se, četudi nerad.

Šla sva torej počasi in oprezno dalje.

Veliko sopotnikov se je nama pridružilo: nekateri iz strahu, ker so se bali teči naprej, nekateri iz radovednosti, da bodo videli, kaj storiva. Hipoma je postal moj prijatelj nekak načelnik.

Pokrovitelji so postali letos: Sežansko učiteljsko društvo; Učiteljsko društvo ljubljanske okolice, Pedagoško društvo v Krškem (2krat); Sevnjsko učiteljsko društvo (2krat); Postojnsko učiteljsko društvo; Mokronoški učiteljski krožek, nadučitelj Janko Žirovnik in občina Metliška.

Na račun pokroviteljine je plačalo Kamniško učiteljsko društvo 150 K, županstvo v Metliki 150 K, županstvo v Idriji 150 K, županstvo na Viču 50 K, Posojilnica v Kopru 150 K, Ljubljansko učiteljsko društvo 50 K, Litijsko učiteljsko društvo 100 K, Ormoško učiteljsko društvo 100 K, županstvo na Bledu 100 K, županstvo v Šmihel-Stopičah 50 K, županstvo v Kranju 100 K, županstvo v Rudolfovem 100 K, županstvo v Tolminu 100 K, Posojilnica v Kobaridu 100 K, Posojilnica v Tolminu 100 K. Seveda, vse te svote se pa niso plačale letos, ampak zadnja tri leta. To sem omenil namenoma, da bi tovariši, ki službujejo v teh krajih, posredovali na dotičnih merodajnih mestih, da se pokroviteljina, ki znaša 200 K, izpopolni.

Hranilnice in posojilnice so letos darovale 490 K in sicer: Hranilnica in posojilnica v Dolu 10 K; Vrhnjska posojilnica 30 K, Posojilnica v Loškem potoku 20 K, Učit. hranilnica in posojilnica 100 K. Litijska posojilnica 20 K, Posojilnica v Brežicah 10 K, Posojilnica v Framu 10 K, Glavna posojilnica v Ljubljani 50 K, Koprška posojilnica 50 K, Logaška posojilnica 40 K, Prva dolenska posojilnica v Metliki 100 K (1 rok); Posojilnica v Zagorju ob Savi 20 K, Notranska posojilnica v Postojni 30 K, Upajmo, da nam te posojilnice ostanejo tudi v bodoče zveste in pričakujemo, da bo vsled vpliva in posredovanja naših tovarišev še kaka nova posojilnica postala dobrotnica našega dobrodelnega društva. „Kranjska hranilnica“ je imela pa tudi letos, kakor lani in predlanskem, gluha ušesa za naše dobrodelno društvo, kar je obžalovanja vredno.

Županstva oziroma občine so nam naklonile letos 650 K podpore in sicer: Mestna občina ljubljanska (4. rok) 500 K; županstvo na Viču 50 K; županstvo v Idriji 50 K in županstvo v Metliki 50 K.

Vse dohodke pokroviteljev, hranilnic in posojilnic ter županstev oziroma občin sem uvrstil med dobrotnike, nekatere pa tudi pri jubilejskem daru.

Janko Žirovnikove narodne pesmi za šolsko mladino so nam dale v enajstih mesecih 1201-93 K čistega dobička in sicer: januarja 203-24 K, februarja 138-93 K, marca 192-41 K, aprila 193-30 K, maja 32-92 K, junija 60-74 K, julija 79-05 K, avgusta in septembra zaradi počitnic samo 31-21 K, oktobra 186-66 K in novembra pa 83-47 K; za december pa račun še ni sklenjen. To je vsekako jako lep dohodek, ki je pa toliko večje važnosti, ker bo to stalen dohodek, dokler se bodo prepevale po naših šolah prekrasne Žirovnikove narodne pesmi. Natisnilo se je teh pesmi 25.000; danes jih imamo še par sto v zalogi in bati se je, da bomo v najkrajšem času brez njih. Odbor bi bil že založil drugo izdanje, ko bi bila že rešena prošnja za odobrenje; pravijo, da leži ta prošnja tamkaj nekje na Dunaju; zato je odbor ponovil svojo prošnjo, da bi bile te vobče priljubljene pesmi čim prej odobrene za uporabo v naših ljudskih šolah. Pa je že križ, v gotovih krogih se slovenske narodne pesmi silno boje; ker

In kakor da je prišla njegova ura, zapije s sonornim glasom:

„Stopajmo čvrsto in trdo! Nihče naj se ne ozira ne na levo ne na desno, ampak gleda naj naprej ter pazi naj na noge, da se ne prestopi.“

Slušali smo ga in stopali tako trdo, da so se naše stopinje slišale daleč tja v noč.

Čim bližje smo prihajali k smotru, tem težavnejša in nevarnejša je bila naša pot, zakaj vsak hip se je kdo izmed nas oglašil in vpil, da mu nekdo podstavlja noge in ga izkuša prevreči.

Kmalu smo dosegli tudi kraj, odkoder je prihajalo vpitje, ki pa je medtem že skoro popolnoma utihnilo.

Tukaj smo našli onega ošabneža, ki se je početkoma tako silno zaletel, samo, da prvi pride na določeno mesto in se ovenča z vso slavo ter si vzame najboljše in največje plačilo.

Ležal je v krvi zadavljen in poleg njega je umiralo še nekaj njemu podobnih.

dobro vedo, da se z narodno pesmijo vzbuja tudi narodni čut in narodna zavest.

Gospodarski program je dal društvu nad 800 K dohodkov; samo tvrdka Grubauerjeva je darovala 650 K; zato Grubauerjeve zvezke šolskim vodstvom toplo priporočamo. Letos se je pa prijavi domača slovenska tvrdka za izdelovanje šolskih zvezkov, ki je pripravljena dati od izkupička primerno svoto za učiteljski konvikt. Lastnik te tovarne je g. Anton Slatnar, tiskar v Kamniku. Mi nismo nasprotni domači industriji, temveč jo šele prav toplo priporočamo; uvedla se bo pa ta tvrdka sama, če bo dajala dobro blago in prispevala primerne vsote našemu društvu. To bo pa pokazala bodočnost in getovo bomo raje podpirali slovenskega domačina, kakor pa tujca, ki ni naše narodnosti.

Veselice so prinesle letos 1549-56 K in sicer: veselica v Litiji 26 K, v Zatičini 10 K, veselica Pedagoškega društva v Krškem 650 K, veselica Postojnskega učiteljskega društva 200 K, veselica učiteljskega krožka v Mirni na Dolenjskem 53-10 K, veselica učiteljskega krožka v Mokronogu 230 K, veselica učiteljskega društva kočevskega okraja 80-46 K. Te vsote so vštete deloma med dobrotniki, deloma pa pri jubilejskem daru.

C. F. J. I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem t. l. 6871-71 K; pomnožila se je za 36-71 K. Izplačalo se je dne 2. decembra letos 240 K in sicer učiteljskim sirotam Mariji Osana, Mariji Kalinger in Pavli Pegan vsaki po 80 K. M. Osana obiskuje 8. razred pri Sv. Jakobu v Ljubljani, M. Kalinger I. letnik e. kr. učiteljice v Ljubljani in Pavla Pegan pa I. razred Mestnega dekliškega liceja v Ljubljani.

Obresti naloženega denarja so nanesle letos okroglo 2235-04 K. Med obrestmi pa niso vštete obresti C. F. J. I. jubilejske ustanove (240 K) ki so se izplačale trem učiteljskim sirotam dne 2. decembra t. l. Dalje niso vračunjene med to svoto še obresti kolekte poštnih znamk, čekovnega prometa, ročne blagajne in dveh dolžnih pisem. Brez obresti je pa vrednost inventarja.

Če seštejemo letošnje skupne dohodke in sicer: a) članarina pravih udov 950 K; b) darovi podpornih udov (dobrotnikov) 3020 K; c) jubilejski dar 3992-39 K; d) obresti 2235-04 K, znaša to skupaj 10.197-43 K; odšteti moramo pa od te vsote blagajniške izdatke, ki znašajo 654-98 K; potemtakem znaša čisti letošnji dohodek 9542-45 K. Med upravnimi stroški so všteti tiskarski računi, davek, izdatki za kuverte, položnice, znamko, ilustracije za šolsko knjižnico in nagrade za upravničke.

Lansko leto je bilo čistega dohodka 585000-58 K; če prištejemo k tej vsoti letošnji čisti dohodek, ki znaša 9542-45 K, znaša skupno premoženje koncem tega leta 68043-03 K.

Denar je plodonosno naložen v naših denarnih in združnih zavodih in sicer: a) v Učiteljski hranilnici in posojilnici 40131-40 K; b) v Učiteljski tiskarni 9250 K; c) v Mestni hranilnici ljubljanski 10669-82 K; d) v Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice 4863-15 K; e) ostala vsota t. j. 3128-66 K pa tvori uloga Vrhnjske in Koperske posojilnice (425-61 K), tri srečke (812-56 K), kolekta poštnih znamk (75-37 K); čekovni promet (270-16 K); inventar (265-68 K);

Izkušali smo jim sicer pomagati, a naša pomoč je bila zaman, zakaj onemogli so bili prehudo in izgubili toliko krvi, da so nam pomirali kar v rokah.

Ti nesrečniki so nam pravili, kako so drvili za smotrom in hrepeneli le po plačilu in slavi, a pri tem niso opazili nevarnosti, ki so jih obdajale. Povedali so nam tudi, da so bili hipoma napadeni iz zasede, ko so se oddaljili od naših vrst.

Na tisoče nog jim je bilo podstavljenih, da so cepali po tleh kakor snopje. Kdor je padel, ni več vstal, zakaj sovražniki so jih takoj podavili brez usmiljenja.

Iskali smo sicer nato napadalce kaj pridno, a ni bilo več o njih ni duha ni sluha.

Prijatelj se skloni proti meni in mi zašepeče vprašanje: „Kako se naj človek ubrani skritih sovražnikov?“

„Festina lente,“ sem odgovoril z njegovo prejšnjo opazko.

Stisnila sva si roke.

v tem inventarju pa ni väteta vrednost Adamičeve spevoigre. Besedila k tej spevoigri. dr. E. Bretlove brošure: „Kako si ohranimo zdrave in trdne zoba“ in pa terjatev Peerz-Kruličeve brošure: Pri našem cesarju: dolg dveh učiteljskih društev (279-28 K in ročna blagajna (400 K).

S tem sem s svojim, kolikor mogoče nastančnim poročilom, pri kraju. Ni dolgo temu, ko sem si želel, da bi narastlo premoženje našega društva na 50.000 K; danes si pa želim, da bi skoraj dosegli 100.000 K; to se bo pa zgodilo že v dveh, treh letih še, nam bo pomagal Bog, učiteljstvo in pa naši dohrotniki. (Odobrovanje.)

Volitve.

V odbor so bili izvoljeni: Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Andrej Bapè, Julij Slapšak, Ign. Križman in Ign. Šijanec, odborniki. Za revizorje so bili izvoljeni tovariši I. Bernot, V. Šar in Al. Kečelj.

Takoj potem je zborovalo „Deželno slovensko učiteljsko društvo“. Poročilo prihodnjic.

Naročajte in širite naš list!

Germanska prenapetost.

Dne 20. decembra 1908 je priredila ptujska čitalnica s sodelovanjem učiteljstva glasbeni večer. Vstopnina se je porabila za nakup učnih pripomočkov šolski mladini okoliške šole v Ptuj. Čisto naravno torej je, da sta prišla na ta koncert tudi ptujski c. kr. okrajni glavar in c. kr. okrajni šolski nadzornik. Ako bi ne prišla, bi tudi ne bilo lepo od njiju, ker se je priredil koncert, kakor rečeno v šolske namene in torej ni bila nikaka strankarska prireditel. Neki germanski prenapetost pa se sedaj v „Marburger Zeitung“ na nesramen način zaganja v c. kr. okrajnega glavarja in v c. kr. šolskega nadzornika, ker sta se udeležila tega koncerta. Podlo denuncira, da je bil ta koncert ruska (!) prireditel, kjer se je baje delala srbska (!) propaganda ter stavlja dopisun ogorčeno vprašanje, kako se moreta c. kr. moža udeležiti take prireditve in še celo sedaj, ko grozi vojna med Srbijo in Avstrijo zaradi aneksije Bosne in Hercegovine. Da, da „deutsche Ehrenhaftigkeit“ je zopet dokazala: „Der größte Schuft im ganzen Land...“ Ali pozna dotični dopisun „Marburgerce“ ta pregovor?!

Iz tako nedolžne brezstrankarske glasbene prireditve pa hočejo napraviti veleizdajsko afero. Vzrok dopisu je pač edino le zavist, ker Nemci v Ptuj ne morejo prirediti kaj takega. Njih zabava je le razbijanje šip na slovenskih hišah in pbijanje Slovencev. Kdo pa naj gre v družbo razgrajajev? Pošten in omikan človek ne, temveč ta gre tja, kjer mu nudijo plemenite zabave in posebno še ako je prirejena v dobrodelen namen.

Koncert je res imenitno uspel, kaj takega še v Ptuj ni bilo. Občudovali smo g. o. Alojzija Sedivija, ki je izvrsten violinist, in gospi učiteljici A. Milinski in A. Schreinerjevo, ki sta izborna igrali na klavirju. Tovariš učitelj Vabič pa je spretno spremljal na čelu. G. dr. Bela Stuhec, znan baritonist, nas je pa naravnost očaral s svojim krasnim petjem. „Predsmrtnica“ in Gregorčičeva divno lepa „Pogled v nedolžno oko“ — to so bile tiste strašne veleizdajске pesmi. — Obisk je bil dober, ne le iz Ptuja in okolice, še celo iz Celja in Maribora je prišla odlična gospoda. Vrlim prirediteljem, ki so nam priredili tako izreden duševen užitek srčna hvala in ne dajte se plašiti po podlih denunciantih, temveč le kmalu priredite zopet kaj. Dopisunu „Marburgerce“ pa kličemo v spomin „echt deutsche Worte“: Wie der Schuft selbst ist, so denkt er von anderen!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Vnanjim članom „Vdovskega učiteljskega društva“ sem poslal te dni položnice, v svrhu plačevanja letnine pro 1909. — Prosim, da se oddajo te položnice v prvih treh

mesečih tekočega leta 1909 — ali vsaj do 1. maja istega leta, ker bi se na pozneje došla plačila ne moglo ozirati v led § 10. društvenih pravil.

Tudi prosim vse gg. člane, naj mi pošljajo letnino celo in ne v oblikih, ker moram v slednjem slučaju plačati večkratno dostavnino in tolikratni kolek, kolikor obrokov si kdo naredi.

Davkarija gleda le na zaporedne številke in prav nič na znesek vplačila, namenjenega za letnino. Vsak si lahko sam hrani mesečno one krone, ki so namenjene za letnino. Kadar jih ima skupaj, pa naj jih odda na pošto. Toliko v blagohotno uvaževanje na korist društva. Blagajnik.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj ima svoj glavni zbor v sredo dne 6. januarja 1909, ob 10. uri predpoldne v tamonjski deški ljudski šoli po običajnem vzporedu.

K obilni udeležbi vabi vljudno Armin Gradšnik, t. j. predsednik. Učiteljsko društvo za ptujski okraj. Ker je več tovarišev izrazilo željo, da bi ne zborovali na praznik, ne bo zborovanja na dan Sv. treh kraljev, temveč v četrtek dne 14. januarja 1909. Ker bo zborovanje izredno važno, udeležite se ga, tovariši in tovarišice iz ptujskega okraja polnoštevilno. Dnevni red se naznači v listih in pismeno vsem šolam ptujskega okraja.

Konjiško učiteljsko društvo zboruje v sredo dne 6. januarja 1909, ob pol 11. uri dopoldne v slov. šoli v Konjicah. Med drugim sta na vzporedu predavanji g. okr. šol. nadz. o spisanju tabele V, o zbirki normalij z indeksom, o obravnavi šolskih zamud, o novi šolski matici itd., ter tov. Šela — Zreče opoku v prosti naravi.

Na polnoštevilno udeležbo vljudno vabi Jurko, t. j. predsednik.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevnjski okraj ima svoj občni zbor dne 6. januarja 1909. l. v šoli na Vidmu (ne v Brezicah, kakor je bilo prvotno določeno). Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne ter se vrši po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvene zadeve in razni nasveti. 3. Poročilo predsednika o društvenem delovanju lanskega leta. 4. Poročilo blagajničarke o stanju društvene blagajne in pregled računa za leto 1908. 5. Volitev novega odbora za prihodnje triletno dobo. 6. Predavanje tov. Peska — „Naše delo“.

Členjeni društveniki in cenjene družtevnice se nujno vabijo, da se zborovanja zanesljivo udeležijo. Kdor še ni pristopil k društvu, naj ne odlašata to čim preje storiti.

Odbor.

Goriško.

Učiteljsko društvo za goriški okraj priredi 7. januarja 1909 poučni izlet v Podgoro pri Gorici, kjer si člani ogledajo papirnico. Zbirališče tukajšnja šola točno ob pol 10. Odbor.

Politiški pregled.

K situaciji v Bolgariji.*) Bilo je lansko zimo, ko so se pripravljali v Sofiji, da odpre svoje prvo gledališče. Dolej so igrali v prostorih Slavjanske Besede, poleti pa na vrtu Hotela Luxemburg razne potujoče operne družbe.

Na krmilu so bili tedaj Stambulovci, t. j. ona stranka, ki se je zbirala okolo Stambulova, največjega nasprotnika Rusije. Izgubila je tekem časa vse simpatije med ljudstvom, postala je skrajno reakcionarna in vzdrževala se je le z umetnimi pripomočki na površju.

Protežiral jo je zlasti knez, ki je štel med njenimi člani svoje najintimnejše prijatelje in politične zaveznike; saj so ga poklicali ravno Stambulovci v deželo, ko se je odpovedal battenberški Aleksander knežjemu prestolu (1886).

Hude nasprotnike so imeli posebno med novo nastopajočo bolgarsko inteligenco in njeno avantgardo na sofijskih akademskih tleh. Ker pa je bil knez v tako ozki zvezi s Stambulovci in je kazal pri raznih prilikah očitno antipatijo napram vsem drugim strankam, je popolnoma naravno, da se je obrnila ost opozicije tudi napram knezu.

K temu naspetemu razmerju so pripomogle kaj jako še razne anekdote, najsi resnične ali izmišljene, ki so se razširjale med Sofičani in po njih v drugih krajih dežele. Vsakokrat, kadar so odšli bolgarske deputacije je baje zaklical Ferdinand svojemu služabniku: „Odpri okna, Bolgari so bili tu!“

Položaj je postal jako pereč že na jesen 1906. Demonstracije večjega ali manjšega obsega so bile na dnevnem redu. Uprizarjali so jih izveščine akademiki. Vlada je pričela kmalu sumničiti razne vseučiliške profesorje, da podpihujejo to gibanje s svojimi priličnimi opazkami tekem predavanj. Dokazati jim vendar ničesar ni mogla.

Ker jim na ta način ni mogla do živiga, se je hotela maščevati nad njimi na drug način. Ali kakor se je pokazalo, je bilo sredstvo slabo izbrano.

*) Po možnosti bomo v tem oddelku priobčevali tudi daljše informativne članke, upajoč, da s tem ustrežemo čitateljem. Ured.

Za prvo predstavo v novem gledališču je napisal Vazov serijo slik iz bolgarskega narodnega življenja pod imenom „Prolog“. Ta predstava se je imela vršiti na slovesen način kot otvoritvena slavnost, za katero so bile izdane vstopnice na ime in brezplačno.

Vlada je izbrala imena povabljencev in pri tem je izpustila vse one vseučiliške profesorje, ki jih je sumničila skrivnostnih zvez z akademiki. Vseučiliški mladini je izdala istotako le šestdeset, skrbno odbranih vstopnic.

Dne 3. januarja 1907 po julijanskem koledarju ob dveh popoldne so bile karte razdeljene Akademiki so tri hitro izpregledali in vrnilo svoje vstopnice takoj in korporativno. Ob devetih zvečer naj bi se pričela predstava.

Sofijsko gledališče stoji ob Vojniški ulici nasproti Mestnemu vrtu. Ta park so za edli akademiki in podobna mladina. Pripravljena je bila demonstracija tako hitro in tako dobro, da je presenetila vse.

Komaj se pripelje knez, ga pozdravijo akademiki z urnobesnimi žvižgi. Iz tišob in več grl je prodiral ostri glas: piskanje, kliči, vpitje.

Stambulovec Šišmanov, naučni minister, je demisioniral takoj. Tri dni potem je zaprl njegov namestnik univerzo za dobo šestih mesecev, profesorji so bili odpuščeni. Kavalerija je vzdrževala red v mestu.

Vlada je iskala novih učnih oseb. Nihče ni hotel sprejeti ponujenih mest. Profesuro je ponujala celo nekaterim Slovincem! Naposled se ji je vendar posrečilo, pridobiti par neznanstnih imen. Ali delala je račun brez krčmarja: ko je po preteku pol leta zopet otvorila zavod, se je vpisalo samo troje oseb v tekoči semester.

Pretekli so meseci, naposled si Stambulovci niso mogli drugače pomagati, kakor da kapitulirajo. Poklicali so stare profesorje nazaj in z njimi so se vrnilo i akademiki.

Ti dogodki so dajali opoziciji mnogo poguma. Zlasti veselega upa so pričakovali bližajočih se sabornih volitev demokratje, ki so delali poleg stambulovske majoritete drugi del vladne večine. Toda knez jih ni maral in je vsepovsod vpošteval samo svoje stambulovske intime.

Dne 25. majnika 1908 (jul. kol.) so se vršile volitve v novi sabor. Stambulovci so propadli na celi črti do zadnjega moža.

Stranka, ki je odločevala več kot deset let državno usodo, stranka, ki je tvorila še par mesecev prej majoriteto v saboru, je iginila iz nove zbornice.

Ravno tako pa so izginili zastopniki najradikalnejih struj: radikalni demokrati ali kratko radikalni imenovani in oba voditelja socialnih demokratov. Na novo je stopila zato stranka agrarcev ali, kakor jo imenujejo Bolgari, „zemledelška partija“, ki si je priborila takoj v prvem naskoku časten uspeh.

Današnji sabor kaže sledečo strukturo: izmed 203 poslancev je 172 demokratov, 23 zemljedecev, 4 Radoslavstov, 2 narodnjaca, 1 Stambulovec in 1 Čaukovist.

Knez se je moral torej sprijazniti s tem novim položajem tembolj, ker so se pokazali na obzorju docela novi momenti: komaj je padel v Carigradu stari režim in so dobili Turki zopet svojo ustavo, so se raznesle vesti o nameravani aneksiji Avstro-Ogrske. Treba je bilo torej kovati železo, dokler je bilo vroče.

Dne 22. septembra 1908 (jul. koled.) je dal povabiti knez nove ministre v staro bolgarsko prestolico Trnovo, ki ji je dal sedizati v trinajstem stoletju papež Inocencij III. in ki je bila vesčas, kar so bili Turki v deželi (1393—1877) glavno mesto Bolgarije in je še danes sedež patrijarha in središče bolgarske trgovine.

V tem staroslavnem mestu je izvršil knez Ferdinand iz nemške knežje roduvine Koburgov. nekdanji nemški huzarski nadporočnik in sododnik Viljama II., svoj davno negovani načrt: dal se je oklicati carjem Bolgarov — torej tudi onih, ki žive v Makedoniji in drugih turških provincah! Obenem je oklical Bolgarijo kot samostojno državo, združil je severni del z južnim. Vzhodno Rumelijo nazvanim. Obe državni polovici sta bili nominalno pod sultanovim suverenstvom, južna Bolgarija je morala plačevati vsako leto v Carigradu celo svoj tribut.

Iz sultanovega vazala, valija, je postal preko noči car Bolgarov.

Turčija je bila trenutno oslabiljena. Prememba novega režima, ki je zahtevala največjo pozornost in energijo na znotraj, jo je zavirala na vsaki zunanji akciji. Turške čete so bile po veliki večini v maloazijskih garnizijah. K vsemu temu se je pridružil še Aehrenthalov korak.

Odlotiti torej ni moglo orožje — vsaj v tem trenutku ne. Turčija je torej zahtevala denarno odškodnino.

Na Turškem, kakor na Jutrovem sploh, je zlato v javnem kakor v zasebnem življenju najvažnejši faktor in česar ne zmore niti najhujša armada, to premore zlato. Ko je zadnji čas Avstrija samo namignila, da je pripravljena eventualno odpreti za Bosno in Hercegovino svojo blagajno za primerno vsoto, je zavel v Carigradu takoj drug veter. Nevarnost je le, da ne ponudi kdo več.

Turčija je zahtevala od Bolgarske, da ji izplača več sto milijonov kot odškodnino za izgubljeni tribut kakor za priznanje suverenosti obeh, sedaj združenih delov bolgarskih.

Ali bolgarski državni dolg je znašal leta 1907 blizu 350 milijonov frankov in državni proračun bilansiraletoš z okolo 130 milijonov frankov v izdatkih in ravno toliko v dohodkih. Torej vsekakor skromne vsote v primeri z odškodnino, ki jo zahteva Turčija: pet, šest sto milijonov.

Razen danes popolnoma brezplavnih Stambulovcev se nobena izmed mnogoterih bolgarskih strank ne ogreva za novi carski naslov. Ironično govore o njem celo glavni voditelji demokratov, vladajoča stranka.

Ali Ferdinand je združil kaj previdno svoj osebni interes z interesom Bolgarov: iz oklica neodvisnosti Bolgarske in svojega novega naslova je napravil en fakt. Pri tem ne smemo pozabiti, da je carigrajskim krogom gotovo manj na potu ta naslov kakor pa dejstvo, da izgube sedaj celo rumeljski vsakoletni tribut.

To vedo tudi Bolgari. Za Ferdinanda, o katerem govore vedno kot tujcu, dasi se je pričel bolgarskemu jeziku izvrstno in je dal vzgojiti svojega sina in prestolonaslednika Borisa (roj. 1894) v slovanskem smislu — ruski car mu je bil celo krstni botar — za Ferdinanda torej bi ne šla nobena stranka v ogenj.

Bolgari vedo dobro, da bo treba odškodnino na vsak način šteti. Vsaka vojna bi nakopala deželi mnogo gospodarskih žrtev; poleg tega je izid čimdalje bolj dvomljiv, zakaj Turčija je pripeljala medtem vse polno vojaštva iz Male Azije. Močni polki stoje danes ob bolgarski meji.

To vprašanje okupira vse kroge. Koliko bomo šteli, to je ona rdeča nit, ki se vije že tedne in tedne v vseh bolgarskih žurnalih, v vsi bolgarski publikii in je jedro vseh kavarniških disputov. Malokje igra namreč kavarniško življenje tako veliko vlogo kakor ravno v Sofiji. In Sofija: to je Pariz in Pariz je — Francija.

Vprašanje evropske konference visi še vedno v zraku. Minilo bo gotovo še več mesecev, preden se snidejo deputati onih držav, ki so zborovale na kongresu v Berlinu 1878, da revidirajo ta traktat novim razmeram primerno. Bolgarska vlada ve, da na tej konferenci nima nobenega sedeža, zato želi priti s sosednjo Turčijo še pred sestankom te, dostej še vedno namišljene konference, do pozitivnega zaključka.

Pri tem pa ima tudi bolgarska javnost svojo besedo. O vsoti, ki jo ponuja vlada Carigradu, ne prode doslej še noben glas v javnosti. Ali zato naglašajo tem močnejše publika, da je višek, ki ga je voljna odstopiti Turčiji, vsota 120 milijonov, in sicer v vsem.

Malo pred trnovskim aktom je zasedla namreč bolgarska vlada železniško traso v južni Bolgariji, ki je bila po pogodbi last orjentalške železniške družbe. Tej družbi bi izplačala Bolgarija 40 in Turčiji kot neposredno odškodnino 80 milijonov.

Dokler ta zadeva ne bo rešena, toliko časa ostane vprašanje bolgarske suverenosti in carskega naslova tudi ostali Evropi kot „nereseno“. Zapadne države namreč nikakor neboje prizpoznati bolgarskih faktov — vsaj formalno ne, dokler se ne izgače za njiju Turčija. Tako je naravno, da stoji ta zadeva danes v ospredju vsega bolgarskega zanimanja.

T. Koalicijsko ali uradniško ministristvo. Sredi meseca januarja začne ministrski predsednik zopet s pogajanjmi za sestavo koalicijskega ministristva. Ako se to ne posreči, pridemo do uradniškega ministristva za daljšo dobo.

* Parlament bo moral rešiti v prihodnjem zasedanju najprvo socialno zavarovanje, podrvavljenje železnic, aneksijsko predlogo in morda tudi reformo poslovnika. Aneksijsko predlogo bo treba dognati še pred sklicanjem konference.

* Vojaške zahteve Madjarov. Z Dunaja poročajo: Govori se, da je vojni minister Schönauich na zadnji avdienci pri cesarju pojasnjeval vojaške zahteve Madjarov. O vsebini teh pojasnil ni bilo izdano nikako oficialno poročilo, vendar zagotavljajo krogi iz bližnje ogrske vlade, da je vojni minister Schönauich ukrenil svoj dogovor z ogrsko vlado na podlagi najvišjega pooblastila in sporazumno s krono.

* Za madjarsko liturgijo. V Mako so tamonjki pripadniki grško-katoličke veroizpovedi imeli shod, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki se jo odposlje papežu. V resoluciji zahtevajo omenjeni verniki dovoljenje za madjarsko liturgijo, namesto sedanje slovenske liturgije.

* Črna gora. „Zeit“ poroča iz Bima, da je črnogorska vlada izročila diplomatskim zastopnikom Rusije, Anglije, Francije in Italije novo spomenico. Spomenica pravi, da bo Črna gora v slučaju, ako bosta Bosna in Hercegovina definitivno anektirani Avstro-Ogrski, zahtevala razveljavljenje člena 29. berliske pogodbe in da takoj zasede Spuz.

Naročajte in širite naš list!

Vestnik.

Učiteljski shod se je vršil v Ljubljani dne 38. pret. mes. v veliki dvorani „Mestnega doma“, ki je bila polna občinstva. Računati smemo na 800 udeležencev. Niso prišli samo